

Notat til statsrevisorerne
om
den fortsatte udvikling i sagen om Undervisningsministeriets økonomiske
og faglige styring på erhvervsskoleområdet
(beretning nr. 12/99)

I. Indledning

1. I mit notat af 29. januar 2002 til beretning nr. 12/99, der er optrykt i Endelig betænkning over statsregnskabet for finansåret 2000 på side 81-83, konstaterede jeg, at undervisningsministeren generelt set var enig med Rigsrevisionen i, at den økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet burde forbedres. Jeg fandt det derfor særdeles utilfredsstillende, at undervisningsministeren med den tid, der var forløbet siden afgivelsen af beretningen i september 2000, endnu ikke havde truffet endelig beslutning om og gennemført initiativerne til forbedring af den økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet.

Statsrevisorerne fandt det stærkt utilfredsstillende, at undervisningsministeren stadig ikke havde gennemført den lovede forbedring af den økonomiske og faglige styring på området, og ville følge sagen med opmærksomhed.

2. Opfølgning på sagen er baseret på, at Undervisningsministeriet i november 2002 har orienteret Rigsrevisionen om afslutningen af tilsynsprojektet og tillige har fremsendt en rapport herom. Rigsrevisionen har herefter i skrivelse af 11. december 2002 bedt ministeriet uddybe nogle forhold i rapporten og har samtidig bedt om resultater-

ne fra et taksteftersyn på fællesområdet samt en redegørelse for opstilling af resultatkrav. Undervisningsministeriet har efterfølgende med skrivelse af 20. januar og ved meddelelse af 21. marts 2003 redegjort for udviklingen i sagen samt sendt materiale, der dokumenterer initiativer mv. på området.

II. Undervisningsministeriets økonomiske styring på erhvervsskoleområdet

3. Det fremgik af mit notat af 29. januar 2002, at undervisningsministeren havde taget initiativ til at udarbejde skriftlige retningslinjer for budgetteringen på erhvervsuddannelsesområdet. Endvidere fremgik det, at ministeriets prognosemodeller for skolernes aktivitet (antal årselever) skulle indgå i retningslinjerne.

Rigsrevisionen har modtaget retningslinjerne i februar 2002, og jeg konstaterer, at retningslinjerne for budgettering af fuldtidsuddannelser på erhvervsskoleområdet indeholder prognosemodeller.

4. I mit notat anførte jeg videre, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis de fornødne vejledningsmaterialer og informationer blev sendt direkte til skolens revisor, eller at materialet fx blev tilgængeligt på ministeriets hjemmeside.

Ministeriet har i januar 2003 lagt materialet ud på ministeriets hjemmeside.

5. Det fremgik tillige af mit notat, at undervisningsministeren ville gennemføre taksteftersyn på fællesområdet.

Undervisningsministeriet har oplyst, at taksteftersyn på fællesområdet løbende er blevet redefineret, samt at taksteftersyn indgår som ét muligt analyseredskab blandt andre mulige. Videre oplyser ministeriet, at der er store overlap mellem de forskellige analyseredskaber, og at vurderingen af analysebehov sker løbende. Ministeriet har derfor ikke udarbejdet en plan for taksteftersyn. Siden indførelsen af taksteftersyn har ministeriet anvendt sektorregnskaber som et analyseredskab. Ifølge ministeriet fremdrages forskellige nøgletal, som gør det muligt at belyse den økonomiske situation på sektorniveau og for den enkelte institution. Ministeriet har gennemført visse analyser på erhvervsskoleområdet for 2001, men man har valgt ikke at offentliggøre dette materiale.

Ministeriet har videre oplyst, at benchmarking er blevet en politisk målsætning. Benchmarking af udgifter på fællesområdet kan ifølge ministeriet tilføre takstanaly-

ser et væsentligt fremadrettet sigte og indgår derfor nu i analysen. Ministeriet har således udarbejdet et kommissorium, som ville blive drøftet med institutionsorganisationerne på et møde i januar 2003. Organisationerne kunne her tiltræde kommissoriet.

6. Jeg kan konstatere, at Undervisningsministeriet ikke har gennemført taksteftersynet på den resterende del af fællesområdet, som ministeren havde meddelt i redegørelsen fra december 2001.

Ministeriet har meddelt, at udskydelsen af igangsætning af udgiftsanalysen på fællesområdet var udtryk for en nødvendig prioritering fra ministeriets side af ressourcerne i 2002 til den meget krævende modtagelse og behandling af AMU-centrene, hvoraf flere befandt sig i en overordentlig vanskelig økonomisk situation. Udgiftsanalysen er sat i gang i januar 2003.

Jeg vil afvente resultatet af udgiftsanalysen og benchmarking på fællesområdet med henblik på at vurdere, om der hermed kan tilvejebringes et grundlag for en målrettet økonomisk styring på fællesområdet. Jeg finder, at undersøgelsen bør gennemføres snarest muligt.

III. Undervisningsministeriets tilsyn med erhvervsskoleområdet

7. Det fremgik af mit notat af 29. januar 2002, at Undervisningsministeriet havde iværksat et samlet tilsynsprojekt, hvoraf nogle aktiviteter var gennemført, mens andre aktiviteter fortsat pågik.

I november 2002 har ministeriet orienteret Rigsrevisionen om afslutningen af tilsynsprojektet og vedlagt rapporten ”Principper for det nye tilsyn og plan for videre implementering”. Tilsynet skal herefter foretages i et sektorperspektiv, og der skal anvendes systematiske metoder. Indsatsen skal målrettes ud fra kriterier om væsentlighed og risiko, og resultaterne skal kunne anvendes i et fremadrettet perspektiv.

Undervisningsministeriet har meddelt, at man som led i den igangværende omlægning af det basale tilsyn har indført nye procedurer for screening af institutionernes økonomiske stilling, for regnskabsgennemgang og for det økonomiske tilsyn i øvrigt. Omlægningen vedrører alle institutionsområder, herunder også erhvervsskolerne. På nuværende tidspunkt har ministeriet således udviklet og implementeret en ny screeningsmodel, som ifølge ministeriet gør det muligt hurtigt at identificere og iværksætte initiativer i forhold til institutioner med økonomiske vanskeligheder. Ministeriet har

tillige udviklet en fælles database for alle institutionsområder, hvor relevante regnskabsstal og andre oplysninger af relevans for det økonomiske tilsyn er registreret. Her samles også dokumentation for det udførte arbejde og viden og resultater til brug i det videre tilsyn. Ministeriet har endvidere udviklet og implementeret et paradigme for behandling af økonomisk nødlidende institutioner. Formålet er at effektivisere den reaktive indsats i forhold til enkeltinstitutioner med økonomiske problemer og at sikre ensartet, systematisk og veldokumenteret sagsbehandling. I ministeriets videre arbejde med at udvikle det økonomiske tilsyn er det målet at indføre elektronisk indberetning af regnskabsoplysninger med virkning for regnskabsåret 2002 og at indføre revisor-checklister med virkning for regnskabsåret 2003. Checklisterne skal dels anvendes til ministeriets prioritering og gennemgang, dels tjene til at højne det generelle kvalitetsniveau af revisors rapporteringer til skolernes bestyrelser.

8. Undervisningsministeriet har videre oplyst, at ledelsen har besluttet at samle det overordnede ansvar for ministeriets tilsyn i både Uddannelsesstyrelsen (direktøren) og i Institutionsstyrelsen (afdelingschef). De 2 chefer løser opgaverne sammen under medvirken af en tværgående tilsynskreds, hvori relevante nøglepersoner indgår. Ministeriet understreger, at der med etableringen af tilsynskredsen er tale om en ledelsesmæssig forankring af ansvaret for tilsynets tværgående og principielle spørgsmål. Fordelingen af ansvar og opgaver er organiseret efter det princip, at tilsynet er integreret med kontorernes øvrige opgaver.

Jeg finder det tilfredsstillende, at ministeriet nu har styrket den ledelsesmæssige forankring af ansvaret for tilsynsprojektet.

9. Det fremgår af rapporten om tilsynsprojektet, at der ikke vil kunne ske en reel omlægning af tilsynet til de nye principper, medmindre de nødvendige arbejdsredskaber foreligger. Det drejer sig om tilsynsplaner og tilsynsberetninger samt om en tilsynsinformationsportal, der skal give ministeriets sagsbehandlere adgang til alle relevante informationer om de enkelte institutioner og uddannelser, fx henviser til hjemmesider, revisorernes rapporteringer, nøgletal og statistikker.

Undervisningsministeriet har hertil oplyst, at der er udarbejdet planer for implementering af de nye tilsynsprincipper inden for alle uddannelses- og institutionsområder. Der er endvidere på samme områder, herunder også erhvervsskoleområdet,

igangsat et arbejde med at udarbejde egentlige tilsynsplaner for det kommende skoleår, og disse forventes at foreligge i maj 2003.

Ministeriet har tillige oplyst, at tilsynsberetningen for 2001 på erhvervsskoleområdet er forsinket og foreligger først her i april 2003. For så vidt angår beretningen for 2002 er der endnu ikke truffet beslutning om, hvorvidt der skal udarbejdes en selvstændig beretning, eller om resultaterne skal indgå i en samlet beretning for flere år.

Med hensyn til tilsynsinformationsportalen har ministeriet oplyst, at det er besluttet at tilrettelægge udviklingsarbejdet i mindre, mere overskuelige skridt, der vil blive taget ét ad gangen.

10. Jeg har bemærket, at udarbejdelse af tilsynsplaner er påbegyndt, og de forventes at foreligge for alle områder i maj 2003, at beslutningen, om hvilke tilsynsberetninger der skal udarbejdes med henblik på ekstern publicering, træffes som led i en fast årlig procedure, og at udviklingsarbejdet med tilsynsinformationsportalen må forventes at blive langstrakt.

Det fremgår af ministeriets oplysninger, at tilsynsberetningen for 2001 først foreligger over 1 år efter skoleårets afslutning, og at der endnu ikke er truffet beslutning om udarbejdelse af en selvstændig tilsynsberetning for 2002. Undervisningsministeren oplyste i redegørelsen fra december 2001, at beretningerne for erhvervsskoleområdet skulle udarbejdes årligt. Ministeriet har efterfølgende oplyst, at det i november 2002 er besluttet, at ledelsen vil vurdere behovet for eksterne beretninger det pågældende år efter en samlet prioritering af indsatsen ud fra kriterier om væsentlighed og risiko.

IV. Resultatkrav på det faglige område

11. Undervisningsministeren tilkendegav i sin redegørelse til statsrevisorerne fra februar 2001, at der blev arbejdet med udviklingen af metoder til opstilling af resultatkrav, og understregede samtidig de faglige udvalgs centrale rolle ved formuleringen af mål. Ministeren havde således besluttet, at der fra 2002 årligt skal afholdes et møde med hvert af de faglige udvalg for de eksisterende erhvervsuddannelser.

12. Rigsrevisionen har bedt Undervisningsministeriet fremsende de fastsatte mål for uddannelserne. Ministeriet har hertil oplyst, at der er afholdt kvalitetsudviklingsmøder med de faglige udvalg. Endvidere har ministeriet oplyst, at det er besluttet, at op-

gørelsen af resultatkrav i erhvervsuddannelserne skal knyttes sammen med det indikatorudviklingsarbejde, der finder sted som et fælles projekt i EU. Der arbejdes på at implementere et omfattende system, som skulle fungere ved udgangen af 2004.

13. Jeg bemærker, at Undervisningsministeriet har afholdt de årlige møder med de faglige udvalg, men at outputtet fra disse møder endnu ikke har bidraget til opstilling af resultatkrav på erhvervsskoleområdet.

Ministeriet har meddelt, at Uddannelsesstyrelsen via AER har indhentet oplysninger om de enkelte erhvervsuddannelsers beskæftigelsesfrekvenser for de færdigt uddannede. Det er styrelsens plan inden sommeren 2003 at opstille konkrete resultatmål for uddannelserne udtrykt som minimums-beskæftigelsesfrekvenser. Uddannelser, der ikke opfylder dette mindstemål, vil systematisk blive analyseret, og resultaterne vil blive forelagt de faglige udvalg.

V. Afsluttende bemærkninger

14. I mit forrige notat kunne jeg konstatere, at undervisningsministeren endnu ikke havde afsluttet de tidligere fremlagte initiativer, og at ministeren fortsat overvejede tiltag med henblik på at forbedre den økonomiske og faglige styring på erhvervsskoleområdet.

Statsrevisorerne bemærkede hertil, at det var stærkt utilfredsstillende, at undervisningsministeren stadig ikke havde gennemført den lovede forbedring af styringen på området.

Jeg har foretaget en opfølgning på sagen og kan nu konstatere, at

- Undervisningsministeriet ikke har gennemført taksteftersynet på den resterende del af fællesområdet, som ministeren havde meddelt i sin redegørelse fra december 2001, men har benyttet sektorregnskaber til visse analyser,
- der først vil kunne ske en reel omlægning af Undervisningsministeriets tilsyn til de nye principper, når de nødvendige arbejdsredskaber i form af tilsynsplaner, tilsynsberetninger og tilsynsinformationsportal foreligger, og
- det er planen at opstille konkrete resultatmål for uddannelsernes beskæftigelsesfrekvenser i sommeren 2003.

15. Jeg bemærker, at Undervisningsministeriet løbende sætter nye initiativer i gang, men at det ikke er alle, der endnu er omsat til konkrete tiltag. Det er imidlertid mit indtryk, at ministeriet er i færd med at forberede en effektiv økonomisk og faglig styring på erhvervsskoleområdet. På denne baggrund forventer jeg at kunne afslutte sagen i Endelig betænkning over statsregnskabet for 2004.

Henrik Otbo